

Van de website van Michiel Verbeek, wethouder D66 Haren

Tijdens de Statencommissievergadering over het Herindelingsadvies Groningen-Haren-Ten Boer zag ik kritiekloze lakeien, goed ingevoerde kritische Statenleden en een gedeputeerde die geen moment los kwam van zijn tunnelvisie en onverdroten doorging met het ongefundeerd zwart maken van Haren.

Woensdag 25 januari 2015 heeft de Statencommissie Bestuur, Financiën en Veiligheid gesproken over het Herindelingsadvies Groningen-Haren-Ten Boer van Gedeputeerde Staten (GS). De week ervoor was de inspreekronde. Het motto van mijn bijdrage was: als je met modder gooit, verlies je grond. Verantwoordelijk gedeputeerde, Patrick Brouns, wil heel graag de huidige Tweede Kamer laten beslissen over het herindelingsvoorstel van GS. Dat gaat hem zeer waarschijnlijk niet lukken. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat de Minister van Binnenlandse Zaken, Ronald Plasterk, zich niet leent voor de doorzichtige truc van Brouns. De provincie wil de minister doen geloven dat er sprake is van een *lichte samenvoeging*, maar de minister zal Brouns voorhouden dat alle drie betrokken gemeenten akkoord moeten zijn en dat er een overeenkomst moet liggen tussen de drie gemeenten over het personeel. Plasterk zal Brouns vragen naar verklaringen van de drie gemeentebesturen. Van Groningen en Ten Boer heeft Brouns de verklaringen, van Haren niet. Brouns denk Plasterk in z'n zak te hebben en denkt dat Plasterk de herindeling van de provincie Groningen op z'n lijst positieve daden wil zetten. Maar waarschijnlijk hecht Plasterk meer aan een nette procedure dan een vermeend politiek succesje!

De Statencommissie

Het is opmerkelijk dat de coalitiepartijen in de Staten als een onneembare vesting achter de gedeputeerde staan. Kritiekloos wordt het Herindelingsadvies gevolgd. Geen enkele kritische vraag. Geen enkele behoefte aan waarheidsvinding. Mevrouw van Kleef liep helemaal vast in haar verdediging van haar partijgenoot Brouns bij een paar kritische vragen van de actieve oppositie. Fractievoorzitter van D66, Tim Zwertbroek, was ook niet geïnteresseerd in argumenten van anderen. Het verhaal van Brouns en het Herindelingsadvies waren voldoende. De rapporten wijzen uit dat Haren niet bestuurskrachtig en financieel niet sterk genoeg is voor de toekomst. Punt uit, einde discussie! Het viel niet mee een partijgenoot te horen, die zo weinig interesse heeft voor het doorgronden van de casus. De houding van de Statenfractie van D66 in dit dossier is ongelooflijk on-D66. Dat heeft niet te maken met voor of tegen herindeling, dat heeft te maken met lezen van documenten en argumenteren met tegenstanders. Bijvoorbeeld inhoudelijk tot het gaatje gaan in de dialoog met bijvoorbeeld partijgenoten in Haren en het kritisch bevragen van de gedeputeerde. Meer

respect heb ik voor de inbreng van Arjen Nolles van Groen Links. Nolles wrong zich niet in allerlei bochten om te beweren dat Haren niet duurzaam, robuust en bestuurskrachtig genoeg is. Voor hem is dat helemaal niet relevant. Nolles ziet het perspectief van Groot-Groningen in een provincie van grote gemeenten. Beetje nieuw geluid voor Groen Links dat ooit *small is beautiful* omarmde, maar hij accepteert het offer dat Haren moet brengen voor dat mooie perspectief. De stad Groningen kan zich beter ontwikkelen in zijn ogen met veel meer grondgebied, meer diversiteit aan woonmilieu's en meer diversiteit in de bevolkingssamenstelling. De SP en de CU hebben zich buiten de discussie gehouden. Bang voor uitglijders als van mevrouw van Kleef? Het blijft me bezighouden of er een politieke deal achter dit verrassend hechte machtsblok zit, dat iedereen in de greep houdt. Dat hechte machtsblok wordt vervolgens gesteund door de twee grootste oppositiepartijen. In het debat stelden Nico Bakker van de VVD en Romke Visser van de PvdA trouwens wel een aantal interessante vragen aan de gedeputeerde.

Brouns kan het modder gooien niet laten

Gedeputeerde Brouns had een vloeiend betoog. Hij spreekt met overtuigingskracht, maar de inhoud rammelt aan alle kanten. Hij heeft het in dit dossier niet moeilijk, want hij krijgt alleen weerwoord van de kleine oppositiepartijen en daar kan hij makkelijk politiek langs manoeuvreren door het machtsblok achter hem. De coalitiepartijen zullen zich niet inspannen voor een fatsoenlijk democratisch proces. Brouns begon met de overbekende riedel van het proces in de tijd. Hij begint graag met het rapport van BMC uit 2008. Vergeet dan gemakshalve dat daar ook in staat dat Haren op dat moment voldoende bestuurskrachtig is en dat BMC verwacht dat Haren dat in de toekomst ook zal zijn. Dan de keuze van Haren in 2013 voor herindeling en nu opeens niet meer. Brouns zegt er nooit bij dat het heel normaal is dat het politieke landschap kan veranderen en dat er ander beleid is gevoerd. Interessant is ook dat het belang van de burgerraadpleging uit 2014 onbelangrijk gemaakt wordt door te zeggen dat er na 2014 veel veranderd is. Voor het rapport *Grenzeloos Günnen* uit 2013 geldt dat blijkbaar niet. Dat rapport is nog steeds het uitgangspunt van denken en het kompas voor de toekomst bij veel provinciale politici. Na de burgerraadpleging is de steun voor de zelfstandigheid van Haren nauwelijks veranderd. In allerlei peilingen na 2014 en ook de zienswijzen op het Herindelingsadvies laten een verhouding van 2/3 tegen herindeling en 1/3 voor zien. In *Grenzeloos Günnen* speelde de angst dat kleine gemeenten de nieuwe taken in het Sociaal Domein niet aan zouden kunnen. En wat blijkt na de eerste ervaringen: veel kleine gemeenten redden zich prima en de gemeente Haren doet het heel goed op dit terrein. Het rapport *Grenzeloos Günnen* uit 2013 is inmiddels meer achterhaald dan de burgerraadpleging van 2014!

In ons land maken wij ons ernstige zorgen over de wijze waarop Donald Trump en de zijnen omgaan met de waarheid en met feiten. Wat hij doet is alternatieve feiten construeren en die gewoon als **de** feiten brengen. Patrick Brouns moet erg onder de indruk zijn van zo'n Trumpiaanse aanpak. Hij doet precies hetzelfde. Hij pikt een aantal punten uit diverse rapporten, die hem in de kraam te pas komen, haalt de context weg en zet die op rij. Zoals: *Haren mist een toekomstvisie, burgerkracht is moeilijk te mobiliseren, er is onvoldoende diepgang en breedte in beeld over maatschappelijke vraagstukken en opgaven, er zijn onvoldoende meetbare doelen, raad stelt onvoldoende kaders, uitvoering is vooral gericht op individuele signalen en klachten, omliggende gemeenten vinden Haren vaak arrogant, financieel staat de gemeente er zorgelijk voor en de ambtelijke capaciteit is een aandachtspunt.*

Met dezelfde methode van Brouns kun je ook een heel ander beeld schetsen: *het bestuur in Haren is zeer toegankelijk, korte lijnen tussen samenleving en bestuur, de gemeente wordt gekenmerkt door een 'aan de slag' mentaliteit, er is groot draagvlak voor zelfstandigheid, de gemeente heeft nieuwe taken als de Wet Basisregistratie Personen snel en goed opgepakt, het voorzieningenniveau is hoog en voldoet aan de behoefte, ondanks lastig financiële situatie toch veel aandacht voor onderhoud en de nieuwe taken in het sociaal domein zijn zonder problemen opgepakt.* Wat Brouns niet doet is de kern van kritiek van B&A en Deloitte beetpakken en kritisch bediscussiëren met betrokkenen en eerlijk bekijken welke punten goed oplosbaar zijn als zelfstandige gemeente en welke punten niet.

Het voortdurend zwart maken van Haren zal uiteindelijk als een boemerang werken

In een artikel in *Groot-Groningen* is uit de mond van Patrick Brouns opgeschreven dat Haren financieel op het randje zou staan. In de herindelingskrant stond dat Haren de wettelijke taken niet aankon. De journalist van *Groot-Groningen* beweert dat het een letterlijke quote was. Brouns zegt dat hij helemaal niet had gesproken met de journalist vlak voor het uitkomen van het artikel. Tegen mij heeft Brouns gezegd dat hij het heel vervelend vond, omdat het niet waar is. De fout in de herindelingskrant is gecorrigeerd zonder dat iemand dat gezien heeft. In *Binnenlands Bestuur* werd Haren aangevallen op het terrein van asiel en statushouders. Pijnlijk voor Brouns was het bericht dat zelfs het 8-uur journaal heeft gehaald dat Haren vooroploopt in Nederland op het gebied van inburgering. Misschien toch een beetje bestuurskracht in Haren? Een fout bericht in een lokale krant en een gerucht op het schoolplein is voor Brouns reden genoeg geweest om het onderwijshuisvestingsbeleid van Haren te bekritisieren. Een gedeputeerde onwaardige handelswijze. In de Statencommissie beweert Brouns doodleuk dat de gemeente Haren pas op 19 juli 2016 is begonnen het eigen verbeterplan. Dat is een vileine manier van redeneren. Het huidige college van Haren heeft samen met de gemeenteraad het financiële beleid al vanaf mei 2014 ten goede gekeerd.

Dat staat ook in alle rapporten. Wat er ook staat is dat de aanpassingen sneller moeten en omvangrijker. Dat heeft Haren gedaan in *Beterr Haren* en in de meerjarenbegroting 2017-2020. Het lukt maar niet om met Brouns de kern van de rapporten te bespreken en aan de hand daarvan de plannen van Haren te beoordelen. De kern van het eerste rapport van B&A, de rapporten van Deloitte en later ook het rapport van COELO was en is: *vergroot de algemene reserve, zodat er meer buffer ontstaat voor tegenvallers en ruimte om te investeren in de versterking van de ambtelijke organisatie en in maatschappelijke voorzieningen*. Dat gebeurt in *Beterr Haren* door een forse lastenverhoging, realistische bezuinigingen, een organisatieverandering en heldere financiële afspraken.

In de Statenvergadering ging Brouns vrolijk verder met het zwart maken van Haren. Over de groene long tussen Groningen en Haren dacht Brouns een slimme opmerking te maken dat het Haren zelf is die in Haren-Noord richting Groningen een deel van de groene long dichtbouwt. De heer Katee van de PVV hield de gedeputeerde voor dat Haren voor Groningen heeft gebouwd in het kader van de Regio Groningen-Assen. Brouns reageerde met als Haren dat niet gewild had, dan had een andere gemeente in de provincie graag het wooncontingent overgenomen. Dit is toch tenenkrommend en hoef je toch niet te verwachten van een gedeputeerde? Haren bouwt in Haren Noord voor de regio. Er is in het verleden zwaar gestreden over lagere bouwvolumes, maar Haren heeft verantwoordelijkheid genomen. En ja, het is nu het best lopende bouwproject in Noord-Nederland. Dat levert voor Haren zeker voordelen op, maar ook nieuwe maatschappelijke uitdagingen. Wat vervolgens weer vilein is van Brouns om te roepen dat Haren vervroegd winst neemt in dit project. Hij probeert daarmee een beeld van onverantwoord financieel beleid in Haren te creëren. Haren kiest in deze, samen met de twee bouwers voor een hele terughoudende aanpak. Pas als het echt verantwoord is, wordt er winst genomen!

Ongekende druk van GS

Op basis van de aanbevelingen uit het eerste rapport van B&A en de twee rapporten van Deloitte heeft Haren het verbeterplan *Beterr Haren* opgesteld. Brouns beweerde in het begin van 2016 nog dat hij de zelfstandigheid van Haren wilde bepleiten bij Plasterk, maar na het uitkomen van het degelijke en realistische rapport *Beterr Haren*, keerde de houding van Brouns. Hij gaf B&A de opdracht om *Beterr Haren* af te kraken. Onvoorstelbaar, maar B&A leende zich daarvoor. Achter de rug om van Haren heeft Brouns B&A die opdracht gegeven. Het is heel ongebruikelijk als je eerst gezamenlijk een bureau een opdracht hebt gegeven, om dan daarna hetzelfde bureau als provincie alleen een opdracht te geven om het verbeterplan van de andere opdrachtgever te kraken. Het rapport staat vol beweringen en verwachtingen en mist onderbouwing. Kwalitatief een heel zwak

rapport. Toen ik Patrick Brouns in een telefonisch onderhoud van 'vals spel' heb beticht, heeft de gedeputeerde zich beklagd bij de commissaris van de Koning. Enkele dagen later kreeg ik via de burgemeester van Haren de mededeling dat commissaris Rene Paas overwoog om een aanklacht tegen mij in te dienen wegens bedreiging. Ja, u leest het goed! Ik vond het verbijsterend en lachwekkend. En zo heb ik gereageerd naar de burgemeester van Haren. Ik heb er nooit meer iets van gehoord. Maar het lijkt erop dat geen enkele poging om druk uit te oefenen wordt geschuwd?

De oppositie

Ik was onder de indruk van de dossierkennis en de scherpste van de bijdragen van Ankie Voerman van de Partij voor de Dieren, Ton van Kesteren en Ronald Katee van de PVV, Bé Zwieters van de Partij van het Noorden en Marc Scheffers en Bram Schmaal van Groninger Belang. De gedeputeerde dacht zich geen zorgen te hoeven te maken om de bijdragen van de kleine oppositie partijen, omdat hij rekent op de warme steun van de complete coalitie en de twee grootste oppositiepartijen. Ankie Voerman had nog een mooi voorstel om de burgers van Haren *het laatste woord* te geven. Organiseer tijdens de Tweede Kamerverkiezing een referendum in Haren met de keuze zelfstandigheid of herindeling. Alle betrokken partijen leggen zich vooraf vast op de uitslag. Dit was een prachtige manier geweest om uit de impasse te geraken, maar de provincie en de stad Groningen willen daar niet aan.

Conclusie

Het Herindelingsadvies Groningen, Haren en Ten Boer is een voorstel van GS aan minister Ronald Plasterk. Het ziet er steeds meer naar uit dat het een prestigeproject van gedeputeerde Patrick Brouns wordt. Hij blijft strak in zijn doelredeneringen en tunnelvisie. Hij is niet thuis voor een echt inhoudelijk debat. Hij kiest voor een *lichte samenvoeging* en weet dat hij daarmee vrijwel zeker bot zal vangen bij minister Plasterk. Met het voortdurend zwart maken van Haren probeert hij het verzet in Haren af te brokkelen. Maar *degene die met modder gooit, verliest grond*. Als gedeputeerde is hij ook verantwoordelijk voor het toezicht op gemeentelijke financiën. Hij weet als geen ander dat Haren een zeer deugdelijk financieel programma heeft gelegd onder het verbeterplan *Beterr Haren*. De grote vraag is wanneer de grote steun voor de missie van Brouns gaat afbrokkelen? Gebeurt het nog in de provincie of zal Brouns zijn Waterloo in Den Haag halen?

Michiel Verbeek, 28 januari 2017